

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

T ante V

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

tuber exercito. *hymnus*, unde Extubero, & protubero com-
pobitudo quibus vide sua locis.

Tubuliditium, (inquit Festus) Dies erat quo aqua tubz lu-
strabantur.

Tubuliditior, tuburcinatis, d.p. Raptim comedo. [*ἄρπια*,
Gal. *ἄρπια* & *μαγερ* evidentem. Ital. *Disurare*, *manziare* incor-
dantia. Ger. *Schnappstun* in *stessen*. Hisp. *Tragar* *malbo*, Pol.
L. *aplat* *exyam*. Vn. *Mohou* *exbo*. An. *To cas* *gradielo*.] Totinius
apud Nonium: Tuburcinari sine me vultis reliquias. Plaut. in
Pent. Tuburcinari de suo loquid est domi.

Tubulus, tubi, mafe. l. Canalis teres, & concavus, seu fistula ma-
jor, qua aqua ducitur: nomen habens à tumore. [*ἰσθμῶν*,
Gall. *ἰσθμῶν* *canal* *commune* *ceux* *de* *fontaines*. Ital. *Canale*,
canone, *laciano*. Ger. *Ein* *tontet* *tontet*. Hisp. *El* *ataque* *para* *traer*
agua. Pol. *Kana* *de* *prymulypena* *modi*. Vn. *Niz* *hoz* *stet* *steterna*.
An. *A* *condute* *pipe*, *pe* *pipe* *in* *connoigh* *water*.] Cic. li. 2. de Legib.
Ductas vero aquarum, quos isti tubos, & cutipos appellant:
quis non, quum hæc viderit, in scuti? & Tubos viscerum, Mar-
tial. lib. 11. per translationem posuit pro podice, & padendo
mulliebri, quod is meatus, veluti canalibus quibusdam, ex-
ercentia tam liquida quam sicca egerantur: Modò (*inquit*)
qui per omnes viscerum tubos ibat.

Tubulus, tubuli, pen. cor. diminutivum, Canaliculus, parva fi-
stula. [*ἰσθμῶν*, Gall. *ἰσθμῶν* *canal*. Ital. *Piccola* *canone*
laciano. Ger. *Ein* *tontet*. Hisp. *Pequeño* *canal*. Pol. *Korka*.
Vngar. *Vez* *hoz* *stet* *steterna* *tika*. Ang. *A* *condute* *pipe*.]
Varro lib. 1. de Re rust. cap. 8. Inde enim aliquot colligatas
latis demittunt in tubulos fistiles cum suado peritulo, quos
cutipos appellant, qua humor advenitius transire possit.
Tubuli olim in patientibus fiebant, quibus calor ignis ex for-
tate ascendens, primum pariterem, deinde & locum vicinum
causae sedat. Hinc est quod apud Paulum Jurisconsultum
legimus tubulos eos esse, quibus paries calore torretur, A-
pod antiquos enim nullus in cubilibus triclinisque usus erat
ignis, non dum salicet ratione excogitata fumum per in-
fimbria emittendi.

Tucetia, inquit Cornutus in Persium, Satyr. 2. apud Gallos cis-
alpinos bubula caro dicitur, condimentis quibusdam crassius
obita ac macerata, ac ideo toto anno durat. Poniunt etiam
pro ipsi condimentis, quibus caro bubula conditur, quæ Per-
sus valedudini inimica esse notavit, quum dicit Satyr. 2. Postis
optum nervis corporaq; fidele senectæ! Eho, age, sed grandes
tunc tucetæq; crassa. Annuere his speros veterere.

Tudicula, iuxta idem quod malleus, teste Festo, à tundendo dicitur,
[*ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν*, Ger. *Ein* *hammer*.] Vnde
cuiusdam nomen factum est Tuditano, quod caput oblongum
haberet, & malleo simile. Hæc ille.

Tudicula, l. p. Instrumentum quo vasis signa imprimuntur,
[*ἰσθμῶν*,] Quodam etiam accipiunt Tudiculam pro cochleam
majori quo olea moveatur, regis Aristophani. Est & Tudic-
ula machina, qua tunduntur oleæ. [*ἰσθμῶν*,] *ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν*
Gall. *Tudicula*, *le* *bon* *en* *un* *presser* *de* *quoy* *un* *presser* *l'huile* *d'*
olive. Ital. *Forca* *di* *mela* *à* *far* *aglio* *d'* *olive*. Ger. *Ein* *Stoek* *Stoek*.
Hisp. *Vna* *manera* *de* *muela* *para* *apretar* *la* *axeyte*. Pol. *Cyphada*
prymulypena, *ἰσθμῶν*, *ἰσθμῶν*, *ἰσθμῶν*. Vng. *Belgez* *nae* *stet* *steterna*. Ang. *A*
presser *gras*.] Colum. lib. 12. cap. 50. Est & organum erede
tubule simile, quod tudicula vocatur, idque ad incommodè
opus efficit, nisi quod frequenter vitatur, & si bæccæ plulcu-
lum in ecessu, impeditur.

Tudicula, penult. corr. Imprimo, ac seipso: [*ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν*
ἰσθμῶν,] & per translationem commoyeo, exorto. [*ἰσθμῶν*
ἰσθμῶν,] Varro Marciore: Hæc tunc nobis
cena hæc mala tudicula hæc vetulam?

Tudico, ditas, pen. corr. [Ger. *Und* *geinus* *uilen* *werben* *und*
hauften] Negotii aliquid ago, teste Festo, & quasi tundendo
aliquid efficio. Lucret. lib. 2. Nec tudicantia rem cessant extrin-
secus illam Corpora condere. Tractum à fabricis, qui malleis
tæpe percussendo opera faciunt.

Tudior, ens, d. f. Tutor, confervo, custodis, defendo, secundæ
conjugationis est: à quo tutus: [*ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν*,
ἰσθμῶν,] Gall. *Defendre*, *garder*, *contregarder*. Ital. *Diffen-
dere*, *custodire*. Ger. *Schutzen* *beschutzen*. Belg. *Beschermen* *beshou-
ten*. Hisp. *Defender*. Pol. *Browie*. Vng. *Oralmazem*. An. *To* *defend*,
posera, *se* *kepe* *sema* *hama*.] quavis Tutus eius participium
sit, quo utitur est Quintilianus in declamatione Cæci: Tutus
sum (*inquit*) adolescentis miserissimi causam. Quem imitatus
Laurentius Valla in Raudensem: Quis, *inquit*, narrat Verreni
superasse Dacos? Tantum Siciliam contra puritas fortiter tu-
tum esse accepimus. Hinc & Tutio nomen verbale, non tu-
no: id est, defensio, custodia. Cicero in Top. Tutio sui. Sum-
mum in compositis. Intutum dicimus: nō intutum. Tatus au-
tem magis nominis, quam participii vim habet, licet activæ, &
passivæ in se gerat significationem, ut Valla docet: ut Tutus
portus. Tutus urbs: quod tucatur alios, non quod ab aliis de-

feratur. Cæc. 3. belli Civil. Hic subitam fortunæ commuta-
tionem videre licuit: qui modò sibi timuerant, hos tutissimus
portus recipiebatur. Sic apud Terent. in Heavt. Tutum con-
silium: id est, firmū, securum. Tutus locus, in quo securè ver-
sari, aut quippiam agere possumus. Plaut. in Milit. Nam opus
est nunc tuto loco. Non raro etiam passivè accipitur: & tuc
ferè ablativo cū prepositione à, vel ab iungitur: ut tutus sum
ab hostibus, pro munitus & sine periculo sum. Cæsar 2. bell.
Galic. Quæ res & latus unum castrorum ripis fluminis mu-
niebat, & post eum quæ essent, tuta ab hostibus reddebat. Sic
dicimus quempiam tutum à calore, à vi, à perfidia, &c. Cæ-
tera vide in dictione T V T V s, suo loco. Quia hæc autem signi-
ficatione Tutor unicum habet compositum Contutor, quo
usus est Cicero in Clod. Videant hi in illum Pompeii inimicum,
ob eamque causam tot, tantisque sceleribus contuebantur,
& nonnunquam ejus indomitos furores plausu etiam suo
prosequabantur, quam se cito inveperit. Tueri passivè
positum in L. 7. D. decur. fur. Concilio & opera Curatoris
tueri debet, non solum patrimonium, sed & corporis salutem
satiol.

Tutor, aris, deponens, p. sive (ut Placiano placet) commune di-
ligenter protego, sive defendo. [*ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν*,
ἰσθμῶν,] Gall. *Defendre*. Ital. *Defendere*. Germ. *Die* *stet*
steterna. Hisp. *Defender*. Pol. *Obrovan*. Vng. *Oralmazem*. An.
To *defend*.] Horat. in Epist. Res Italas armis tueris, moribus
ornes. Terent. in Heavt. Ego interea mecum non potui tutari
locum. Cicero pro Sylla: Hunc patronum defenlorem, custos-
dem illius coloris, si in omni fortuna atque honore incolum-
men habere non poterunt: in hoc tamen casu, quo afflictus
jacet per vos tutari, conservareque cupiunt. Virgil. 7. Aeneid.
& jubat arma parari.

Tutari Italiam, detrudere limibus hostem. Idem 7. Aeneid.
Sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis,
Hanc priusquam tutare domum, cui parvus lulus, &c.

Tutor, oris, m. f. Nomen verbale, quo is significatur, qui jus &
potestatem habet in capite libero, ad tutandum eum, qui se
per eam non dum tutari potest. [*ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν*,
ἰσθμῶν,] Gall. *Tuteur*, *defenseur*. Ital. *Tutore*,
defensore. Ger. *Ein* *Begetmann*, *Schutzmogge*, *Bemunder*. Belg. *Ein*
Wunder. Hisp. *Tutor* *del* *menor* *de* *edad*. Pol. *Obrovan* *opiek*. Vng.
Tutor *aralmazem* *pe* *nodus* *stet*. Ang. *A* *defender* *or* *proferer*.] Hæc au-
tem etas (secundum Jurisconsultos) est usque ad pubertatem:
id est, usque ad decimumquartum annum. Nam inde usque
ad vigesimum quintum dantur curatores, qui etiam furiosi,
& mente capti dari solent. Est igitur Tutor, pupilli defensor.
Liv. 1. ab Vibe: Postremo tutor etiam liberis regis testam-
to institueretur. Cic. de Orat. Q. Sergius Galba populum Ro-
manum tutorem institueret se dixit filiorum suorum orbium.
Idem de Clauis orat. Orbis eloquentia quasi tutores relin-
ditus sumus. Tutor finium: id est, defensor. [*ἰσθμῶν*,] Horat. Epod.
2. Et te pater Sylvane tutor finium. Tutor rem pupilli emere
non potest, idemq; potest ad similitudinem est, curatores,
procuratores, & qui negotia aliena gerunt. I. si in emptione,
& si in emptio. ff. de contr. empt.

Tutorius, a, um, Quod ad tutorem pertinet. [*ἰσθμῶν*,] ut Au-
toritas tutoria.

Tutela, l. p. quid sit docet Paulus Jurisconsultus. ff. de Tut. Tu-
tela, *inquit*, est jus ac potestas in capite libero, constituta ad tuen-
dum eum, qui per eam sua sponte se defendere nequit, jure
civilis data ac permittitur: qua ipsi tutores nomen acceperunt,
quasi tutores, atque defensores: sicut Aeditui, qui a deis tuen-
tur. [*ἰσθμῶν* *ἰσθμῶν*,] Gall. *Tutela*, *defence*. Ital. *Defensione*.
Ger. *Defensung*, *beschutzing*; *bes* *Wogts* *ampt* *vnd* *soer*. Belg.
Ein *verminderunge* *Hil*. *Defension*, *tutela* *del* *menor* *de* *edad*. Pol.
Obrova, *Opika*. Vng. *Oralmazem* *pe* *nodus* *stet*. Ang. *Defence*, *profer-
ring*, *wardship*.] Cic. de Orat. Filius ejus parvus, qui tibi in tute-
lam est traditus. Accipitur item latius Tutela nomen, pro
quavis protectione. [*ἰσθμῶν*,] Cic. 3. de Finib. Atque etiam
lorem, quum optimum & Maximum dicimus, quumq; eun-
dem salutarem, hospitalem, statorem: hoc intelligi volumus,
salutem hominum in ejus esse tutela, Horatius 1. Epist. 1. i-
terum tutela mearum Quum sic, &c.

Tutelarius, re, om. n. Quod quippiam in sua habet tutela: [*ἰσθμῶν*
ἰσθμῶν,] Gall. *De* *tutelle* *or* *defence*. Ital. *Di* *tutela* *or* *defensione*.
Germ. *Das* *der* *beschutzing* *oder* *beschutzing*. Hisp. *Di* *tutela* *or*
defension. Pol. *Opieke* *ampt* *vnd* *soer*. Vng. *Oralmazem* *pe* *nodus* *stet*.
Ang. *Partequing* *to* *the* *collidit* *of* *a* *ward*.] ut, Dii tutelares: id
est, urbium præsidēs, in quorum tutela illæ esse putaban-
tur. Hi autem in oppugnationibus urbium certo carminis
genere soleat evocari, ne cum ipsis etiam dita bellum susce-
ptum videretur. Tutelaris prætor, cujus officium erat pu-
pillis tutores attribueret. Hæc autem omnium primus M. An-
tonius imperator constituisse existimatur, ut in vita ejus nar-
rat Capitolinus.

Tutelarius,

libo, intus clamorem audio. Virg. lib. 1. Georg. ille etiam cecus inflare tumultus saepe monet. Idem 2. Aeneid. hic liba-
tus vatem magno Calchanta tumultu Protrahit in medios.
Terent. And. Nihil ornati, nihil tumulti. Tumulti in genitivo,
pro tumultus, more antiquo.

Tumultuosus, a, um, Qui turbas excitare solitus est, turbulen-
tus. [תורבולוס] Gall. Tumultueux, mutineux, mutin.
It. Strepitose, turbatore della pace. Ger. Aufrührig. Bel. Dyruicid.
Hisp. Ueno de bullicio. Pol. Niepo kains, ten korni rad tjuu rospuch.
Vng. Tszate pates vi zsanony. Ang. That raised tumults.] Liv.
2. ab Vrbe: In quo tumultuosi, in bello legones. Tumultuo-
sus item dicitur plebs tumultu. Cicero. 1. de Divin. Ex sediti-
o sa & tumultuosa vita se in studium aliquod tradentem quie-
rum. Liv. 2. ab Vrbe: Latini equites cum tumultuoso advo-
lant nuntio, Volscos in festo exercitu ad urbem oppugnan-
dam venire. Horat. 3. Carm. Ode 1: Desiderantem quod satis
est, adque tumultuosum sollicitat mare.

Tumultuosus similis, superlativus. [Vngar. Igen bafatos, vicia va-
pate pates edes, habonite.] Seneca de consolatione, ad ma-
rcos cap. 6: Atqui futuro se bello ante bellum paraverunt,
temporali & adaptati primum, qui tumultuosissimus est, idu
facile excipiunt.

Tumultuosus, adverbium, Cum tumultu, turbulente. [תורבולוס
Gall. Tumultueusement, avec trouble & mutinerie. Ital. Con tu-
mulo, con temore & strepito. Germ. Aufrührig; mit ungeheurer
getöse vmb getummelt. Hisp. Con bullicio & alboroto. Pol. Zroz-
nion. Vngar. Tszate pates vi zsanony, szel habonite. Ang.
With tumults and uproar.] Liv. 2. ab Vrbe: Adeo tumultuose
excepta est diuinitas undiq; & indignatione patrum. Caf.
7. bell. Gall. Cesar mittit complures equitum turmas eo die
mediis nocte: his imperat ut paulo tumultu osius omnibus in
locis pervagarentur. Hinc Tumultuosissime, Cicin. in Verrem:
Quam tumultuosissime aliquem adoriri.

Tumultuosus, uas, n. p. In perturbatione sum. [תורבולוס
Gall. Tumultueux, faire bruit & tumulte. Ital.
Ese in thauagio. Germ. Borring oder aufrührig sein. Belg. Des
nut yn vroet meten. Hisp. Alborotarse. Pol. Rozpuch czynic.
Vng. Szel habonite. Ang. To make a tumult or uproar.] Plaut.
Rud. Ve mihi istud dicas, negotii quid sit, quod tumultus.

Tumultuosus, aris, deponens, p. Turbas facio, inquietus sum.
Plaut. in Poen. Atque interfectis hostibus non decet tumul-
tari. Terent. Hecyr. Nescio quid iam dudum hic audio tu-
mulari, misera Male metuo. Cic. 1. Offic. Fortis vero animi
& constantis est non perturbari in rebus asperis, nec tumul-
tantem de gradu deseri, ut dicitur: sed praesenti animo uti &
consilio, nec a ratione discedere. Cesar 7. bell. Gall. Vno ferè
tempore sub lucem hostibus nuntiatur, in castris Romanoru
prater consuetudinem tumultuari, & magnam ire agmen
adversio summe.

Tumultuatio, onis, verbale, f. t. [תורבולוס] Gall. Tumulte, sollicito. It. Tumulto, sollicito. Ger. Ein gewaltig auf-
wühl. Hisp. El bullicio & el alboroto. Pol. Rozpuch, burzka. Vng. Tszate
pates szel habonite. An. Tumulto, uproar.] Liv. 3. bell. Maced. Hinc
tumultuatio regem cupientem, si se sequeretur, raptim eva-
dere angustias, recedere primos, & eadem, qua venerat via,
referre coepit signa.

Tumultuarius, a, um, Quod sine praemeditatione factum est.
[תורבולוס] Gall. Fait en trouble, fait à la hâte. Ital.
Fatto con fretta, & tumulto. Germ. Das in einem gewalt auf-
wühl. Hisp. Hecho con alboroto. Pol. Na prece wspanialny wci-
pium. Vngar. Hirtels ude valo zur zsanony. Ang. That is done in
hast, with force and without aduising.] Vnde Tumultuaria oratio
dicitur: Quaequid propteratum & subitaneum, aut rapide
factum, quodsumve est. Tumultuarius dicitur, ut ait Budens:
ut Tumultuarius miles. Liv. 5. bell. Macedon. Mens ea Sena-
tui fuit, ut in Hispania tumultuarius milites legerentur. Tumultuarius
dux, qui pro tumultu eligitur. Tumultuarius opus, in promptu,
& raptim factum. Tumultuarius exercitus dicitur, qui quasi
tumultu quodam praeparatus est: id est, raptim & sedinauter
conscriptus. Liv. lib. 5. Quippe quibus velut tumultuarius
exercitu raptim ducto aegre ad undecimum lapidem occursum est.

Tumultuarius, adverbium. [תורבולוס] Gall. Avec
trouble & mutinerie. Ital. Con strepito & tumulto. Germ. Etwas
oder in einem gewalt. Hisp. Con bullicio y alboroto. Pol. Na prece,
wspanialny. Vng. Tszate pates vi zsanony. Ang. With trou-
ble & uproar.] Apuleius: Et ex more calida tumultuaria lavacro
nostro praeparato.

Tumultus, i. m. f. Colliculus, locus è terra nonnihil eminent.
[תורבולוס] Gall. Tumbau, sepulcre, tertre. Ital.
Nucchio, sepulcro. Ger. Ein hübel oder hübel. Belg. Ein aerd hoop.
Hisp. Sepultura, tertro è collada. Pol. Pogrebek. Vng. Domb, temet
domb. Ang. A heape of earth a grave.] Virgil. lib. 2. Aen. Est urbe
egressus tumulus. Caf. 1. bell. Gall. Planities erat magna, & in

ea tumulus setreus satis grandis. Cicero. antequam iret in exi-
lium: Du de æque immortales, qui excellenti tumulo civitatis
sedem Capitolii in saxo incoltus constitutam. Virgil. 3. Aen.
-socio in coctum litore ab omni Advocat Aeneas, tumuliq;
ex aggere fatur. Ovid. 15. Metam. Est prope Pittheam tumu-
lus Tizez ena, sine ullis Arduus arboribus, quondam planissi-
ma campi Area, nunc tumulus, &c. Aliquando accipitur pro
sepulcro, quod ubi aliquis sepelitur, ibi terra eminere solet.
[תורבולוס] Virgil. lib. 3. Aen. O' felix una ante alias
Priameia virgo, Hostilem ad tumulum Troiae sub mœnibus
altis Iulia mori. Cic. 3. Tusc. ex Homero: Quod magis est æquum
tumulis mandare peremptos firmo animo, & lacrimis
fuit diurnis. Tumulus honorarius: hoc est, vacuū sepulchrum,
quod in mari submersis, utque quorum corpora haberi non
poterant, erigi solet. Suet. in Claudio: Ceterum exer-
citus ei honorarium tumulum excitavit, circa quem, &c.

Tumulosus, a, um, adjectivum, Quod est tumulis plenum. [תורבולוס
Gall. Plein de petits tertres. Ital. Pieno di picciole dima-
ture. Ger. Hübelding, reineding. Hisp. Cosa llena de tertros. Polon.
Pogrebek szel ni. Vngar. Dombot, temetedi. Ang. Full of heapes of
earth.] Salust. in Jugurth. Ante lucis adventum pervenit in lo-
cum tumulosum, à Capia non amplius duum milium in-
tervallo.

Tumulus, ar, ad. p. Sepelio, in tumulo condo. [תורבולוס
Gall. Enterrer, mettre dans le tombeau. Ital. Sepelire, se-
peliere. Germ. Begraben. Belg. Begraven. Hisp. Sepelir à enterrar.
Pol. Pogrzebam. Vng. El temetedi. Ang. To mak below, to burie.]
Mart. lib. 11: Acolidum Canace jacet hoc tumulata sepulcro
Vltima, cui parva septima venit hyems. Ovid. 8. Metamorph.
-ne conjugis unquam Bulla mea videam, ac si tumulan-
das ab illa. Catul. Argon. Nec injecta tumulabor mortua ter-
ra. Vnde & Atumulo, quod est terram appeto, & quasi tu-
mulum iuxta facio. Plin. lib. 19: Dem si terram fugientes cau-
luculos feces, à terraque proceritate luxuriosa attollentes se
exaggerando, aliam atumules.

Tunc, adverbium temporis, Eo tempore & de omnibus tem-
poribus dicitur. [תורבולוס] Gall. Lors, alors, adonc.
Ital. All hora. Ger. Dajmat. Belg. Dan. Hiss. En aquel tiempo.
Polon Wtemcu. Vngar. Akkor. Ang. Then.] De praesenti. Plaut.
Virgil. Tunc decuit, quum sceptrum dabas. De praesenti. Plaut.
Tunc ad eam accede, quum potes. De futuro. Idem: Ego tunc
adero, quum tui videndi mihi copia erit. Additur quando-
que genitivus temporis: ut apud Iustinum: Tunc temporis
Periarum Cambdy mediocri viro. Tunc demum, idè quod
tum demum. Plin. lib. 11. cap. 14: Tunc demum labra utraque
mortu apprehendentes.

Tundo, tundis, tundi, tusum, ad. t. secundum Priscianum,
heer eius composita ipsum nō habeant, ut Obtundo, obrudi-
di, obtusum: Communio, tecto, cædo, pulso, verbero. [תורבולוס
Gall. Frapper, cogner, braver, poler. Ital. Polare, polare, polare, sbattere. Ger.
Knitschen, hämmern, schlagen. Belg. Dutschen sloet. Hisp. Tundir,
à heer. Pol. Tłok, byc. Vngar. Döb, veröm. Ang. To knock,
thump or beat.] Virg. lib. 4. Georg. Profuit & tunsam gallie ad-
miscere sporem. Plin. lib. 31: Tufum sine nō posuit: Hinc tusa,
cubataque vino quantum possit excellenti. Diomedes putat
habere duplex praesertim, & duplex supinum, scilicet tundi,
tusum, & tundi, tunsam. Plaut. in Asin. Sed quis hoc quod p-
cus ulnum tundi? Col. lib. 2. cap. 1: Ipsa autem spica melius
fustibus tunduntur. Et lib. 6. cap. 7: Quibus in unum tunsis.
Cic. 7. Vetr. Quum ille nihilominus jacenti latera tunderet, ut
aliquando spondere se diceret. Ovid. 1. de Arte: Iamq; iterum
tuadens mollissima pectora palmis. Refertur interdum ad
verba, & significat saepius idè repetere. Terent. in Hecyr. Tun-
dendo atq; odio efficit lenex. id est, saepe dicendo, sive iterādo.
Et est transitio sumpta à malleo fabricorum saepe percus-
sione. Tundere aures. Plaut. in Poenul. Pergio' aures tundere?
id est, obtundere saepe idem repetendo. Tandere eandem
in eadem assidue, proverbialiter dicitur pro eo, quod est in-
defatigabili assiduitate in operis alicujus studio perseverare.
Vide Chilianas Erasmi. Hujus composita sunt, Contundo,
extundo, obrundo, pertundo, protundo, & retundo: quorum
significata explicantur suis locis.

Tunicæ, ar, p. Vestis erat apud Romanos interior, & sine ma-
nicis, cui toga superinduebatur, à tuendo corpore dicta, au-
ctore Varrone: vel ab induendo, ut induca. [תורבולוס]
Gall. Tunica. Ital. Tunica, tunega. Ger. Ein vordere
ohn erms. Hisp. Sayo sin mangas. Pol. Spodnia suknia. Vng. Dol-
many, subica, saba. Ang. A waite, a tacket or ierkin.] Virg. 9. Aen.
Et tunice manicis, & habent sedimicula mitra. Hoc autem
dicit, ut barbarum & peregrinum more indicet, nō Romanū,
quum apud Romanos sine manicis tunice gestarentur. Plaut.
Manuleatam tunicam habere hominē decet. Cic. 5. Tusc. Atq;
is quū pila ludere vellet (studiosè enim id faciebat) tunicamq;
Ggg poneret,

de hel Gild. Excitit in cellos turmalis buccina somnos. & Aliquando idem quod & equellm, ut Turmales statuz, apud Ciceroem de Orat.

Turmatim, adverb Per turmas [1225. Gal Par bander. Ital Per compagnie. Ger. Mit scharen / hantfettig Hisp. De batalla en batalla Pol. Wzrost. Vng. Szegyenekus. Ang. hand by hand.] Caesar 8. bell. Gall. Turmatim in eum locum devenerunt. Liv. 5. ab Urb. Mox ululatus, cantusq; dissonos, vagantibus circa moenia turmatim barbaris, audiebant.

Turpis, & hoc turpe, om. t. Deformis, inhonestus, foedus, distortus: est enim contrarium Pulchro. [1226. Phobis NMD. 1227. 1228. 1229. 1230. Gall. Laide, vilain, difforme, deshonorable. Ital. Sordido, brutto, turpe, difforme. German. Ungeheuer, schandlich, hässlich, Beig, lein. Hisp. Feo, deshonesta. Pol. Szpetny. Vng. Ros. Ang. filthy, vilius.] Terent. in Phorm. Lacrymaz, veltus turpis. Horat. 3. Carm. Ode 27: Antè quam turpis macies decentes Occupet malas. Ovid. 3. de Arte: Turpe precus mutilum, turpis sine gramine campus, Et sine fronde frutex, & sine crine caput. Ovid. 1. Amor. Eleg. 13: Si mihi Tithono de te narrare liceret, Turpior in caelo femina nulla foret. & Transfer tur etiam ad animum. Cicero pro Quinctio: Multis vexatus contumeliis, plurimis in status injuriis, non turpis ad te, sed miser confugit. Terent. in Heaut. pudet Dicere hac praesente verbum turpe. Ovid. 1. Amor. Eleg. 9: Turpe senex miles, turpe senilis amor. Cic. 1. Offic. Luxuria verò cum omni turpi, cum senectute foedissima est. & Interdum ponitur pro magno, ut annotavit Nonius, Virg. 3. Georg. 9. optima torva. Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix. Idem 4. Georg. 1. & turpes pascat sub gurgite phocas. & Item pro crudelitate non uno in loco apud Salustium.

Turpi, ulds, a, um, diminutivum, Subturpis. [1231. Gall. Aconcunus laid Ital. Alquanto foze. German. Eucwntig häßlich oder wäß. Hispan. Feo va poco. Pol. Keszpetny. Vngar. Rostiska. Ang. A little filthy or vilius.] Cicero 1. de Orat. locus in turpiculis, & quasi deformibus ponitur. & Hinc fit compositum Subturpiculus Idem Att. lib. 4. Quid etiam subturpicula mihi videbatur palinodia.

Turpiff, en, turpificas, ad. p. fecdo, turpitudine afficio. [NMD. 1232. 1233. 1234. 1235. Gall. Saillir, viliner, maladir Ital. Far foze. Ger. Verwüsten / wäß oder häßlich machen. Hisp. Hazer feo. Pol. Szpetny, szkrodze. Vn. Muz rucitum. Ang. To make filthy, to defile.] Cic. 1. Offic. Quanta illa depravatio, & fecditas turpificati animi videri debet.

Turpifudo, turpitudinis, f. t. Deformitas. [1236. 1237. 1238. 1239. Gall. Laide, difformite, deshonnestete, laidite. Ital. Brutto, difformita. German. Schand / häßigkeit / untharheit Hispan. Fealdad, & deshonnestidad. Pol. szpetnosca, nieprzy woscy. Vng. rozszag. Ang. Villainie, deformite, shame.] Cicero 2. de Finib. Sunt enim turpitudines plurimae, quae nisi honestatis natura plurimè valeat, cur non cadant in sapientem non est facile defendere. Quint. lib. 2. cap. 2: Cavendum non solum crimine turpitudinis, verum etiam suspitione. Cic. 2. de Orat. Verborum turpitudinè, & rerum obsecantarep vitare.

Turpiter, adverbium, foede, inhonestè, indecorè. [1240. Gall. Vilainement, laidement, deshonnestement. Ital. Brutamente, dishonestamente. German. Schandlich / häßlich / untharlich. Hispan. Feo, & deshonnestamente. Pol. szpetnie, szkrodzie. Vng. Rosol. Ang. filthy, villanously.] Plantus in Mer. Quod in te olim admiserit turpiter. Caes. 3. bell. Civil. Reliquos turpiter fugere coegerunt. Cicero 3. Tusc. Quae te turpiter & nequiter facere nihil patistur. Ovid. 5. Trist. Eleg. 7: Turpius ejicitur quam non admittitur hospes.

Turpo, turpas, ad. p. fecdo, turpitudine afficio. [NMD. 1241. 1242. 1243. 1244. Gall. Saillir, viliner, maladir, barboulter, salir. Ital. Sporcare, lordare, macchiare. Ger. Verwüsten Hispan. Afear otra cosa. Polon. Szpetny. Vngar. Muz rucitum. Angl. To defile, to make foul or ill favoured.] Cicero 1. Tusc. ex verbero quopiam Poeta: Haec omnia vidi in flammam, Priamo vi vitam evitari, Iovis aram sanguine turpani. Virgil. 10. Aeneid. & terra sublevar ipsam sanguine turpantem compos de more capillos. Horat. 1. Sermon. Satyr. 5: at illi foeda cicatrix Scetofam laevi frontem turpaverat oris.

Turtis, hujus turris, feminini generis, t. a' terrenis hostibus dicta est. [1245. 1246. 1247. 1248. Gall. Tour. Ital. & Hisp. Torre. Germ. Ein thurm Belg. Ein toren. Pol. Wieza. Vng. Torony Ang. At tower.] sicut Arx ab arcendis: vel quod aspectu torva sit hoc est, terribilis. Caesar 3. bell. Gallic. Tum ex omni parte lapidibus coniectis derurbati, turrisque succensa est. Cicero 3. Tullulan. Dionysius conicionari ex turre alta solent. Virgil. 10. Aeneid. Nec spes ulla fugae: nissen flant turribus altis Nequicquam, dorata muros cinxere corona. Idem 9. Aeneid. tum pondere turris Pro cubuit subitò, & caelum tonat omne fragore. Horat. 2. Carm. Ode 10: Serpens vrotis

agitur ingens Pinus: & celsè graviore caesa Decidunt turres, feruntque summos Fulmina montes. Front enim turris ambulatoria, de quibus Vegetius libro 4. cap. 17. sic scribitur Turres dicuntur machinamenta, ad edificium speciem tabulis, tabulatisque compacta. Et ne tantum opus huius cretoretur incendio, diligentissime ex cruclis corus vel contentibus communitur, quibus pro modo laterum ad hunc altitudo. Nam interdum tricenos pedes per quadrum, interdum quadragenos, vel quinquagenos laterum sunt. Proccetus autem ipsarum tanta sit, ut non solum muros, sed etiam turres lapideas altitudine superent. His plures rotæ mechanicae anteluduntur, quarum saplu volubili, magnitudo tam alta movetur. Praesent autem periculum civitatis est, si ad murum turris turris admota. Plures enim accipit scalar, & diverso genere conatur irrumperè. Nam in inferioribus habet arsetem, cuius impetu destruit muros. Circa mediam verò accipit portam factum de duabus trabibus, septemque de vimine, quem subitò prolaturum inter turris murumque constitunt, & primum egredientes de machina bellatores in civitate insistant, & occupant muros. In superioribus autem totius illius turris contrari, & sagittarum collo cantur, qui defensores utraque alto contris, faxis, missilibusque proferant.

Turtis, diminutivum, Pa: va turris [1249. Gall. Tour, petite tour Ital. Piccola torre, torricella. Germ. Ein thurm Hisp. Pequena torre. Pol. Wieza. Vng. Torony torok. Ang. Little tower.] Je est & vasculi genus, turris similitudine, per quod nulli in alveolum mitti solent, ne insatiando fetus communi posset. Graeci ωρρη vocat. Peiffus etiam Orcum. Exat dicitur apud Mart. lib. 14. torricula usum delibens:

Quem compositos in manus impetosa vultuq; talos / Si per me misit, nil nisi vota facit.

Turtis, to, tum, Turribus instructus. [1250. 1251. 1252. Gall. Qui a tour ou tour, haut comme une tour. Ital. Alto, torris. Germ. Gebauet / das thurm hat Hisp. Alto, torris de torre. Pol. Wysoki. Vng. Torony Ang. That is high, or tower.] ut, Mater drum turtis id est, Cybele, quae eadem credebatur cum Tellure. Virgil. 6. Aeneid. qualis Berecythia mater, Lara Deum partu Phrygias turris per urbes loquatur tana. Caestella turrita. Lucan. lib. 5: turrisque summis Disposita caestella jugis. Elephant turriti, quibus turres superstant, vel qui turres gestant. Plin. lib. 8. cap. 36. turris turris cum sexagena propugnatoribus. Macria turris. Ovid. 1. Amor. Eleg. 7: Quid tibi turris incingere murebus ariet & Interdum Turritus accipitur pro alto, & turris insit edna, sicut. Virgil. 3. Aeneid. gemino demittant dearchia mure Turriti scopuli.

Turtiger, Turrisfer, Gerens turres. [1253. 1254. Gall. Qui porte tour, qui a des tours. Ital. Chi porta torre, chi a torre. Ger. Der thurm trege. Hisp. Le que trae a siue torres. Pol. Wysoki. Vng. Torony hardos. Ang. That bears a tower.] Plin. Sed turriticos elephantorum imitatur humeros. Virgil. 10. Aeneid. Alma parente Idæa Deum, cui Dii dyma cordi, Tamgera que videt, & Dea turritiga, eadem cum Cybele, sive Tellure, Ovid. 4. Fast. Carina turritiga, Lucan. lib. 3. Front turritiga Cybeli, Ovid 6. Fastor.

Turriso, turrisonis, Pifcis est delphino non dissimilis, nullius tamen aspectus ab eo diffrens: lascivix ejus, quae in delphino conspicitur profusa experta, toto tamen canicularum maleficentiam pra se ferens. Haec Plin. lib. 9. cap. 9.

Turtur, ris, ut t. Avis nota ex genere columbarum, à sono quod edit nomen habens. [1255. 1256. Gall. Van turtur, turtur, turtelle. Ital. Tortora. German. Ein Turttur. Hisp. Tortura. Pol. Szwarzolica. Vngar. Gbrolag. Ang. A turtle dove.] Plin. 10. Moftel. Tu turtidos habes turtures. Servius. & quidam non secuti putat femininè esse in hoc versu Virgilii ex 1. Argog. Nec genere aena cessabit turtur ab ulmo. Sed proculdubio decipiuntur. Nam adjectivum aena, non cò nominativo turtur, sed cum ablativo ulmo cohaeret. & est item Turtur plicat marianus, ex genere venecarorum, qui & quoyis dicitur à Graecia, eodem quo avis nomen.

Turturid, f. p. Miffa, sive buccella, qua faciuntur, sive signatur altilia. [1257. Gall. Van foye de vain, va marra de pille, va apail Ital. Tortura. Ger. Ein turtur ede bilatun dovit man ty choyt miffet. Hisp. Sopas a manera de locadillo para signar aves. Pol. Kukielka y malo saka turtur pialito Vngar. Mestis quoyis. Ang. A morsel of sponge wherby fowls are fild.] Varr. 3. de Re cult. cap. 89: Gallinae facientur rotundis hordea cecis. & Apud Catonem tamen cap. 89, significat linamentum illud ex filis, quod in plectus immitti à medico solet. At enim: Et si huiusmodi certamdam intro ducito.

Tus, hujus turris, n. t. Lacryna libani arbutu, uni terrarum Arabie concessa divinis sacrificiis, & templorum fustibus dedicata. [1258. 1259. Gall. Encens. Ital. Incenso. Germ. Wirschw. Belg. Wirswo. Hispan. Incensio. Polon. Saryp.

Kalydius Vng. Tōmion. Ang. Frankencens. Ovid. 14. Metam. Tempia tibi statuaam, solvam tibi turis honores. Tibul. lib. 1. Eleg. 3. Redderet antiquo menstrua tura Lari. Varro à tuis glebis dictum existimat: cui & Servius allipulatur, & Priscianus. Quocirca sine aspiratione scribendum videtur. Alii tamen originem ejus à Græco verbo τῆσι petere malunt, quod est sacrificiū dē etiam per aspirationem scribendum præcipiant. Provenit autem tus potissimum in regione Sabazorem, quæ foelicis Arabiæ pars est. Virg. 1. Georg. India mittit edur, molles sua turā Sabæi. Colligitur aut duplici vindemia: quarum prior est circa canis ortum: altera, verno tempore, inciso arboris cortice, quā maximè videtur esse prægnans, & ubi tenuissimus tenditur. Laxatur hinc plaga, unde profilit spuma pinguis, quæ concreta densatur. Probatur tus candore, amplitudine, fragilitate, carbone, ut itatim ardeat, & fietur potius quàm dentem recipiat.

Turētis, a, um. Quod ex ture est. Gall. D' encens. Ital. Di incenso. Ger. Wan Weirauch. Hisp. Cosa de materia de encenso. Pol. Kadydini. Vngar. Tōmion. Ang. Of Frankencens. Colum. lib. 3. Iam tuream plantam maturè ampliata, florentesq; hortos myrrha & croco. Virg. 2. Georg. -sola India nigrom fert hebennum, solis est turea virga Sabæis. Idem 6. Aen. -congesta cremantur Turea dona Ovid. 4. Fastor. Fara deæ, micæq; licet salientis honorem, Deis, & in veteres turea grana focos.

Turibulum, li, n. f. Vas quo tus adolectur. Gall. Turibulo. Ital. Turibulo da incenso. German. Weirauch. Hisp. Encensario donde se quema el encenso. Pol. Kadydina. Vngar. Tōmion. Ang. A incenser. Liv. 9. bell. Pan. Ex per manus succedentes, deinde alix aliis, omni effusa civitate obviam, turibulis ante januas positis, quæ perferebatur, atq; accenso ture præcantibus, &c. Cic. 6. Ver. Nam etiam de L. Pappio vito primario, locuplete, honestoq; equite Romano turibulum tuisit!

Turistr, ra, rum, penult. correp. Tus producēs: Gall. Qui porte au produit encens. Ital. Che porta a produrre incenso. German. Das Weirauch. Hisp. Cosa que trae a cria encenso. Polon. Kadydla o rodyca. Vng. Tōmion. Ang. That is the frankencens. ut, Regio turisera. Plin. lib. 6. cap. 23. Veniantque circiter xxx. diem. Oculin Arabiæ, aut Caniam turisere regionis. Idem libro 12. Vt illo modo, quam deviciisset turisera gentes, supplicaret. Ovid. 3. Fastor. Et domitas gentes turisera inde tuas.

Turicremis, a, um, Cremans tus: ut, Ara turicremæ, Virg. 4. Aen. -turicremis quum dona imponeret aris. Ovid. Epist. 2. Sæpe deos supplex, ut tu scelerate valeret, Sum prece turicremis de venerata fo cis.

Turilagus, a, um, pen. cor. Gall. Qui recueille l'encens. Ital. Chi raccoglie l'incenso. German. Das Weirauch. Hisp. Cose de encenso. Pol. Kadydla o rodyca. Vng. Tōmion. Ang. That is the frankencens. ut, Arabes turilegiū est, colligentes tus. Ovid. 4. Fastor. Nam modo turilegos Arabas, modo despiciat Indos.

Turiculum, li, dimini. Gall. Un petit mercan d'encens. Ital. Un pezzo di incenso. Ger. Weirauch. Hisp. Un pedazo de encenso. Polon. Kadydla. Vng. Tōmion. Ang. A little of frankencens. Plaut. Aulul. Nunc turiculum tui.

Tussis, sis, f. Vehementis spiritus efflatio (ut definit Galenus in tractatu de Sympt. causis) ea quæ meatum suum obstruit excitare conantis. Gall. Toux. Ital. & Hisp. Toss. Ger. De tuffen. Pol. Kaszel. Vngar. Köhögés. Ang. The cough. Quæ si continuè vexet, à Seneca pertussis nuncupatur. Est enim cōtinens tussis & inveterata, quæ vix unquam eliditur, ex qua multi cōficiuntur. Terent. in Heavt. Gemitus, scireatus, tusses, natus abstinere. Virgil. 3. Georg. Hinc canibus blandis rabies venit; & quatit ægros Tussis anhela fues, ac faucibus angit obelis. Catull. Epigram. 143. Fui libenter in tua suburbana villa Malamq; pectore expuli tussim. Ibidem: Hic me gravedo frigida, & frequens tussis Quassavit.

Tussicula, tussiculæ, diminutivum. Gall. Une petite toux. Ital. Piccola tosse. German. Kleiner Husten. Hisp. Pequeña tosse. Polon. Mal' kaszel. Vngar. Köhögés. Ang. A little cough. Plinius Epistol. 114: Vetecis infirmitatis tussicula admonitus, &c.

Tussido, tussedinis, idem quod tussis. Apuleius: Assiduò pulsu tussedinis huius pectora.

Tussio, sis, sivi, situm, n. q. Tussim patior. Gall. Toussir. Ital. Tossire. German. Husten. Hisp. Tossir. Pol. Kaszel. Vn. Köhögés. Ang. To cough, to annoy de tussis coughing. Plautus in Afin. Fortè si tussire occiperis, ne sic tussiat. Vt cuiquam linguam in tussiendo proferat. Plinius libro 20. cap. 21. Semina corum cumino vitum, potumque in vino, tussienti-

bus auxiliatur. Martial. lib. 1: Et placet, & tussit. Horat. 2. Serm. Satyr. 22: -siquis Fortè cohæredum senior malè tussiet.

Tussilago, tussilaginis, f. t. Herba est sylvestris folia habens quinna, aut septena, majuscula quam hedera, subalbida à terra, supernè pallida, sine caule, sine flore, sine semine, radice tenui. Gall. Pas d'asne. It. Passo d'asino, farfara. Ger. Hustantich oder roßhuff. Hisp. Vnna de asino farfara. Polon. Podbial, kwiart. Vng. Zamar lapu sime lapu Zamar kbrdm. Ang. An hearse which remedeth the cough. Nomen habet ab effectu, quod famus ejus per arundinem haustus, tussim quantumvis veterem sanare dicatur. Officium Vngulam caballi hodie appellant. Est & Tussilago sativa, à quibusdam salvia appellata, similis verbasco, quæ in pulverem contrita, adversus tussim utiliter bibitur. Autor utriusque Plin. lib. 26. cap. 6.

Tutē, Tu ipse vō auri. Cic. 4. Ver. Hoc autem tute fatebere. Idem 2. Tusc. Reliquum est ut tute tibi imperes.

Tutela, Tutelarior, Vide TVEOR.

Tutor, Tutorius, Vide TVEOR.

Tutulū, inquit Festus, Ornamentum capitis Flaminicarum, & vitta purpurea innexa crinibus, & in altitudine erecta, qua Flaminica à cæteris mulieribus discernebatur. Viri item in sacris titulis utebantur, qui inde tutulati dicebantur. Varro lib. 6. de ling. Latin. Tutulati dicti, qui in sacris habere solent ut metam in capitibus: id tutulus appellatur, ab eo quod matres familiaris crines convolutos ad verticem capitis, quos habent uti velatos, dicunt tutulos: sive ab eo quod tuendi causa capilli fiebant, sive ab eo quod altissimum in urbe, quod est arx, ea res tutissima, tutulus vocatur.

Tutulus, tota, tutum, Vide TVEOR.

Tutus, tua, tuum, prohomen possessivum à Tu. Gall. Tien, qui est à toy. Ital. Cosa tua. Germ. Dein Hisp. Cosa tua. Pol. Twój. Vng. Tied. Ang. Thine or belonging to the. Plaut. in Perfar. Tua merx est, tua indicatio. Cic. ad Trebonium lib. 15. Nunc hæc primò cupio cognoscere, iter tuum cujusmodi sit. Tuū est, ad te spectat, tui est negotii & officii. Teten in And. Tuum est, siquid præter spem evenit, mihi ignoscere. De tuis unus, pro unus tuorum amicorum, vel de numero amicorum tuorum. Cic. ad Cæc. lib. 13. Qui & in bello tecum fuisset, & propter memoriam Crassi, de tuis unus esset. Tuapte, & Tuopte, ablativi sunt ex Tua, & Tuo ablativis, & Pte, syllabica adjectione compositi: ut, Tuapte sponte id est, tua ipsius sponte: Tuopte consilio: id est, tuo ipsius consilio. Plautus Mil. Quippe si rescivere inimici consilium tuum, tibi Tuopte consilio ocludunt linguam. Tuatum adverbium significat tuo more. Plaut. in Amphit. Iam tuatum facis: ubi Solipater lib. 22. suæ Gram. tuatum, tuo more exponit.

Tylus, li, m. f. Vermiculus est, pluribus pedibus, colore fusco, sub lapidibus aut sigulinis vasis vivens, qui tactus se arcuat, atque in globū contrahit ad similitudinem parvæ pilæ. Ita dicitur.

Tymbades, [tymbades. Germ. Dohoden/neren.] Græco nomine appellantur sagæ, & veneficæ quod dicitur tymbades: hoc est, circa sepulcra versentur, ea dævera mutilantes aliquo membrò, quo ad veneficia sua abutantur. [Polon. Czeremnica.] Cælius lib. 12. cap. 31.

Tymbos, tymbi, m. f. Gal. Tombe, tombeau, sepulchre. Ita. Sepolchro, monumento. Germ. Ein Grab. Hisp. Tomba o sepultura. Pol. Grob. Vngar. Holt tag egot hely, temetoi. Angl. A tombe or grave. Vox est Græca, quæ Latine bustum vertere possunt, teste Cicero. Fit enim tymbos tymbos, cuius est tymbos, hoc est, ab eo quod ibi mortui cadaver exuratur. Latini paucis literis immutatis, etiam tymbam appellant. Cic. 2. de Finib. Siquis bustum (nam id puto appellati tymbon) aut monumentum, inquit, aut columnam violarit, deiecerit, &c.

Tympānum, tympani, n. f. Gall. Tabourin, bédou. Ital. Tympano. Ger. Ein Leummen. Hisp. Atabari, pandero. Pol. Buben. Vn. Cymbalom. Ang. A drumme. Instrumentū ex una parte planum, membrana clausum, intus vacuum, quod baculo pulsatur. Eo uti solebant in sacrificio Matris dæum. Virgil. 9. Aeneid. Tympana vos buxusque vocat Betecynthia Matris Idææ: sinite arma viris, & cedite ferro. Ovid. 4. Fastor. Ibant semimares, & inania tympana tudent. Idem 4. Met. Quæcunque ingredetis clamor juvenilis, & unā Fæminæ voces, impulsaque tympana palmis, Concavaque æra sonat, longoque foramine buxus. Est & Tympanum vehiculi rotam, ut inquit Servius, sive (ut aliqui putant) testudo supra radios. Radii autem dicuntur spirites, altera parte rotæ centro, altera cantibus infixi. Virgil. 2. Georg. Hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris. Est præterea Tympanum, machina rotunda ad rotæ similitudinem, quæ à calcantibus hominibus versata, pondera in ædificis subvehuntur, vel aqua hauritur situlis majoribus ex puteis, vel ex rivis per canales ad irrigandos hortos distanditur. [German. Ein Pflugrad edet Träder/grosse Läst anspunnen.] Hujusmodi etiā Tympana in Ggg 3 portibus